

„JAK SPRÁVNĚ JÍT ŽIVOTEM“

Školní vzdělávací program školní družiny Základní školy Teplýšovice

Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov,
Teplýšovice 45, 256 01 Benešov

Dokument byl aktualizován dne 1.9.2015

V Teplýšovicích dne 25.8.2015

OBSAH

1	Identifikační údaje.....	3
1.1	PŘEDKLADATEL A ZŘIZOVATEL.....	3
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ družiny.....	4
2.1	Úplnost a velikost školní družiny.....	4
2.2	Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky.....	4
2.3	Charakteristika školní družiny	5
2.4	Činnost školní družiny	5
2.5	Personální podmínky.....	5
2.6	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	5
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU školní družiny.....	6
3.1	Hlavní cíle Školního vzdělávacího programu školní družiny	6
3.2	Obsah a formy činnosti ŠD	7
3.3	Podmínky přijímání uchazečů, docházka a ukončení docházky do ŠD (podrobně viz. Řád ŠD)	8
3.4	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	8
3.5	Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.....	8
3.5.1	Osnova poučení žáků o bezpečnosti ve školní družině	9
3.6	Klíčové kompetence	9
3.6.1	KOMPETENCE K UČENÍ.....	9
3.6.2	KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	10
3.6.3	KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE.....	10
3.6.4	SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE.....	10
3.6.5	OBČANSKÉ KOMPETENCE	10
3.6.6	KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU.....	10
4	Obsah vzdělávání	11
5	Evaluace	21

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 PŘEDKLADATEL A ZŘIZOVATEL

ŠKOLA: Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov

adresa: Teplýšovice 45, Benešov, 256 01

e-mail: zs-a-ms-teplysovice@seznam.cz

webové stránky školy: <http://zsamsteplysovice.cz/>

ŘEDITEL ŠKOLY: Mgr. Charlotta Kurcová

tel: 724 753 531 (ZŠ), 724 722 280 (MŠ, ŠJ), 606 472 833 (MŠ)

IČO:70992118

REDIZO: 600041921

Organizační číslo: 50141

KOORDINÁTOR ŠVP: Mgr. Charlotta Kurcová

ZŘIZOVATEL ŠKOLY: Obec Teplýšovice

adresa: Teplýšovice 24, Benešov, 256 01

tel: 317 795 049

IČO: 00232823

e-mail: teplysovice@chopos.cz

webové stránky: <http://www.obecteplysovice.cz/>

Platnost dokumentu od: 1.9.2015

Projednáno Školskou radou dne:

Předchozí ŠVP ŠD „Jak správně jít životem“ je archivován dle platných předpisů o archivnictví.

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov vznikla jako jeden právní subjekt v roce 2004. Ředitelka Mgr.Charlotta Kurcová má dlouholetou praxi, převážně na málotřídní škole.

Školní družina (ŠD) je zajištěna od 6.45 hodin do začátku vyučování (7.40), a pak po ukončení vyučování do 16.30 hodin. Pro své aktivity využívá svoji učebnu v prvním patře, ostatní třídy, školní hřiště a okolí školy. V průběhu roku je stanovena úplata, která je splatná vždy za pololetí. Školní družina je určena především nejmladším žákům a zájemci jsou uspokojováni od nejmladších po starší do naplnění kapacity. Podmínkou přijetí je vyplněná písemná přihláška, povinnou součástí je i písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze školní družiny.

2.1 Úplnost a velikost školní družiny

Kapacita ŠD je 32 žáků.

2.2 Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky

V budově základní školy jsou dvě kmenové učebny s interaktivní tabulí, jedna z nich je vybavena i PC, kmenová učebna školní družiny, výdejna obědů, šatna žáků, kabinet učebních pomůcek, archiv, sociální zařízení žactva a pedagogických pracovníků (včetně koupelny vybavené sprchovým koutem). Materiální vybavenost je na dobré úrovni, vychází z finančních možností školy.

Základní i mateřská škola má pro hodiny TV a tělovýchovné chvíle k dispozici místní sokolovnu a multifunkční hřiště s umělým povrchem a se zahradou. Oddělení školní družiny využívá pro svoji činnost prostory ZŠ-hernu ŠD, učebny, školní hřiště za budovou školy s hracími prvky.

- Pro úspěšnou pedagogickou práci v ŠD jsou důležité také materiální podmínky, v nichž pracujeme – prostory, nábytek, pomůcky či jiné nezbytné vybavení.
- ŠD je umístěna v hlavní budově školy. Oddělení je umístěno v učebně školy. Prostory pro ŠD ve třídě jsou vybaveny stolními hrami, hračkami, časopisy a nejn nutnějšími pomůckami pro práci. ŠD může využívat i televizor, video, CD přehrávač, počítače. ŠD dále používá hygienické zařízení, jídelnu a šatnu, má možnost navštěvovat školní hřiště a sportoviště za budovou školy. ŠD je vybavena novým nábytkem, který je součástí třídy.
- Na oběd chodí žáci ŠD do školní jídelny, která je v budově školy.
- Pro pobyt venku využívá ŠD prostory u budovy školy, hřiště za školou s umělým povrchem a okolí školy.
- Na vycházky a rekreační činnosti využíváme okolní přírodu. Výhodou naší školy je umístění v klidném venkovské a příjemném prostředí.
- Postupně dle finančních podmínek doplňujeme potřeby pro ŠD na různé zájmové činnosti, sportovní náčiní, hračky aj.
- Finanční zabezpečení
  - úplata za provoz ŠD hrazená zákon. zástupci (viz. Směrnice o úplatě za vzdělávání v ŠD)

2.3 Charakteristika školní družiny

ŠD je určena žákům 1. až 5. ročníku.

ŠD má možnost využívat kromě místnosti pro ŠD, také místnosti tříd, hřiště u školy a přilehlou zahradu.

Dětem jsou k dispozici konstruktivní a didaktické hry, pomůcky, knihy, televize, CD přehrávač a žákovské počítače, sportovní náčiní (míče, rakety na tenis, švihadla, lano apod).

2.4 Činnost školní družiny

- pravidelné činnosti – týdenní skladba zaměstnání (na její tvorbě se podílí i děti)
- pravidelné kroužky
- příležitostní akce – besídky a výlety
- nabídka sportovních aktivit
- odpočinkové činnosti i aktivní odpočinek
- příprava na vyučování – tématické vycházky

2.5 Personální podmínky

Pedagogické působení v ŠD zajišťuje plně kvalifikovaná vychovatelka. Dle možností se zúčastňuje akreditovaných kurzů zaměřených na práci v ŠD, vzdělává se také samostudiem, sledováním nových publikací, knih, odborných článků v časopisech, zajišťuje nové náměty pro zájmové a relaxační aktivity v ŠD.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou: Den otevřených dveří, vánoční jarmark a velikonoční vyrábění, vítání občánků, karneval, exkurze, výstavy, divadelní představení na závěr roku. Spolupracujeme s naší mateřskou školou, obecním úřadem a jinými místními sdruženími. Pravidelně pořádáme besedu s místní paní kronikářkou.

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ŠKOLNÍ DRUŽINY

**"Ať je léto nebo zima,
v družině je vždycky prima.
Po škole sem jdeme rádi,
vždyť jsme všichni kamarádi.
Zahod' nudu za hlavu,
pojd' si spravit náladu.
Odpočívat, pracovat a také si hrát,
vždyť jsi nás všech kamarád".**

- Naše ŠD je součástí ZŠ a MŠ Teplýšovice, navštěvují ji žáci 1.– 5. ročníku, vychází z toho, že není pokračováním školního vyučování; pedagogická práce v ní má svá specifika a je výrazně odlišná od běžné vzdělávací praxe.
- Slouží k výchově, vzdělávání a relaxaci žáků.
- I pro ŠD platí obecný cíl ZV: výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka připraveného pro život ve společnosti.
- Hlavním prostředkem práce v ŠD je HRA a zážitky z ní. Snažíme se prostřednictvím hry rozvíjet u dětí vlastní tvořivost, fantazii, komunikační dovednosti, vhodné návyky, posilovat sebevědomí, vychovávat k odpovědnosti za zdraví své a jiných, za své chování, formovat životní postoje, ovládat negativní citové reakce, vychovávat k smysluplnému využívání volného času.
- Spoluprací a vzájemnou pomocí vedeme žáky k vytváření hezkých vztahů k sobě samým a i druhým lidem.
- Vedeme žáky k citlivému vztahu k přírodě, učíme je žít podle ekologických a environmentálních principů.
- Vytváříme příjemný prostor a podmínky pro relaxaci a volnočasové aktivity což napomáhá k vytváření pozitivního klimatu ve školní družině a i v celé škole.
- Volíme takové metody a formy práce, aby se v co největší možné míře mohli do aktivit ŠD zapojovat žáci s nejrůznějšími handicapami.
- Rozvíjíme spolupráci s rodiči – informujeme je o činnosti ŠD (nástenka, internet, notýsky a rodičovské schůzky), seznamujeme je s plánovanými aktivitami.

3.1 Hlavní cíle Školního vzdělávacího programu školní družiny

- Vést děti k vhodnému využití volného času, aktivnímu odpočinku
- Vytvářet u dětí pomocí vlastní hry tvořivost a rozvoj fantazie
- Rozvíjet u dětí vhodné návyky a dovednosti.

3.2 Obsah a formy činnosti ŠD

Obsah:

- odpočinkové činnosti
  1. klidové – do denního režimu je zařazujeme především v ranní ŠD, po obědě nebo v koncové ŠD (poslech, vyprávění, stolní a společenské hry, volné rozhovory, spontánní činnosti, tematické hry, tvořivé konstruktivní hry)
  2. aktivní – aktivní odpočinek:
    - rekreační činnosti – slouží k regeneraci sil, mohou být i rušnější (pohybové hry ve třídě nebo venku, tělovýchovné chvílky, vycházky)
    - zájmové činnosti – rozvíjí osobnost dítěte, vedou k jeho seberealizaci (pracovně-technické, přírodovědné, vlastivědné, dopravní, sportovní, estetické /literární, výtvarná, hudební, literární, dramatická či čtenářská činnost)
- příprava na vyučování
  - nejen vypracování domácích úkolů, ale i didaktické hry, tematické vycházky a jiné činnosti, kterými upevňujeme a rozšiřujeme poznatky (domácí úkoly jsou vypracovávány pouze na přání rodičů)
- sebeobslužné činnosti
  - žák si osvojuje návyky osobní hygieny, učí se kultuře stolování, chování ve společnosti, pečuje o pořádek a čistotu svého okolí

Vzdělávací obsah je realizován těmito formami činností:

- činnost pravidelná
  - je dána týdenní skladbou zaměstnání (organizované aktivity zájmového, tělovýchovného charakteru, oběd atd.)
- příležitostné akce
  - vánoční besídka, karneval, sportovní odpoledne, výstava, výlet či exkurze,
- spontánní aktivity
  - nedílnou součástí zájmového vzdělávání v ŠD (každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, v ranní ŠD, v koncové ŠD)

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času

3.3 Podmínky přijímání uchazečů, docházky a ukončení docházky do ŠD (podrobně viz. Řád ŠD)

- ŠD navštěvují žáci 1. až 5. třídy.
- O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy.
- Uchazeči jsou přijímáni na základě řádně vyplněného zápisního lístku.
- Povinností zákonného zástupce je pravidelné hrazení úplaty za provoz ŠD (vždy za pololetí).
- Podmínky docházky do ŠD stanoví Vnitřní řád ŠD.
- Ukončit docházku do ŠD ze strany zákonného zástupce lze po dohodě s vychovatelkou a řádným vyplněním žádosti o odhlášení žáka ze ŠD.
- Při nedodržování Vnitřního řádu ŠD lze žáka ze ŠD vyloučit, o vyloučení rozhoduje ředitel školy.

3.4 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

- Žákům se SVP je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost – snažíme se o zvýšenou motivaci, individuální pomoc, výrazně chválíme i malé úspěchy a pokroky v práci.
- Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí ŠD další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

3.5 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

V ŠD vytváříme podmínky pro správnou hygienu, fyzickou ochranu dětí a sociální i emocionální bezpečnost:

- vhodná struktura režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí
- ochrana před úrazy
- vybavení ŠD vhodné z hlediska bezpečnosti
- dostupnost prostředků první pomoci
- prevence sociálně patologických jevů (drogy, alkohol, kouření, rasismus, virtuální drogy, krádeže, vandalismus)
- ochrana žáků před násilím, šikanou, posměchem

- snaha o klidné prostředí, příznivé sociální klima – úcta, tolerance, empatie, spolupráce a pomoc druhým
  - respekt k individualitě žáka, k jeho osobním problémům
  - zavedené stereotypy – přinášejí dětem pocit bezpečí
- Podmínky BOZ v ŠD vycházejí z ŠVP školy, zabývá se jimi také Řád ŠD.
  - Zákonní zástupci i děti mají povinnost prokazatelně se seznámit s Řádem ŠD a respektovat ho.
  - Všechny děti jsou povinny dbát o svou bezpečnost a své zdraví a také o bezpečnost a zdraví svých spolužáků, vykonávají pouze činnosti, které odpovídají jejich schopnostem a zdravotní způsobilosti.

3.5.1 Osnova poučení žáků o bezpečnosti ve školní družině

- neopouštíme místnost ani pozemek školy (zahradu) bez vědomí vychovatelky
- s ničím neházíme
- neběháme v místnosti
- posloucháme pokyny vychovatelky
- jakékoli poranění, nevolnost bez odkladu hlásíme vychovatelce
- neubližujeme ostatním dětem a neděláme jim nic, co jim vadí

3.6 Klíčové kompetence

- V ŠD se snažíme o získávání znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací u dětí.
- Získané klíčové kompetence jedinci potřebují pro svou osobní realizaci, k začlenění do společnosti a zaměstnání.
- V ŠD tyto kompetence přiměřeně svým možnostem především POSILUJEME a ROZVÍJÍME.
- V mnoha případech jednou činností posilujeme více kompetencí.

3.6.1 KOMPETENCE K UČENÍ

- je to kompetence školní, ale může se rozvíjet i v ŠD
- dítě si všímá souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje, učí se spontánně, ale i záměrně, zkušenosti uplatňuje v praxi, započatou práci dokončí, umí kriticky zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

3.6.2 KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- dítě si všímá problémů kolem sebe, hledá jejich řešení, chápe, že vyhýbání se jim nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, je schopno obhájit své řešení, uvědomuje si, že za své řešení nese zodpovědnost, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám, svá rozhodnutí se učí obhájit, je iniciativní, započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

3.6.3 KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, rozvíjí slovní zásobu, vyjadřuje se vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, zapojuje se do diskuze, umí řešit konflikty, umí se vyjádřit gesty i písemně, dokáže naslouchat druhým.

3.6.4 SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE

- dítě si uvědomuje nejen svá práva, ale i povinnosti, učí se plánovat, organizovat, řídit, hodnotit, rozpoznává vhodné i nevhodné chování, posiluje schopnost objektivně hodnotit své jednání a přijmout důsledky svého chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, umí spolupracovat, umí přijmout kompromis, dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární, respektuje dohodnutá pravidla, chová se k ostatním tak, jak chce, aby se oni chovali k němu.

3.6.5 OBČANSKÉ KOMPETENCE

- dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, netoleruje agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit, vytváří bezpečné prostředí, podílí se na něm, dbá na osobní bezpečnost i bezpečnost druhých, respektuje, chrání a rozvíjí kulturní tradice národa, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

3.6.6 KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- žák umí smysluplně trávit volný čas, umí si vybrat zájmové činnosti podle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i spontánních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže ze školního vyučování, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

4 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

- základním smyslem je, aby si žák utvořil základní představu o životě a světě, který jej obklopuje tj. ČLOVĚK A JEHO SVĚT
- tuto oblast rozčleňujeme podle tematických okruhů (celků) (vycházíme z členění Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání)
- žáci se učí vše chápat z různých pohledů a používat různé přístupy a metody řešení
- činnosti pro žáka jsou dobrovolné, zajímavé, pestré, přitažlivé
- vychovatelka nabízí, zapojuje; rozvíjí a posiluje kompetence

Tematické celky:

- 1/ Místo, kde žijeme
- 2/ Lidé kolem nás
- 3/ Lidé a čas
- 4/ Rozmanitost přírody
- 5/ Člověk a jeho zdraví

1/ Místo, kde žijeme

Cíle:

Poznání nejbližšího okolí, organizace života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti

Strategie:

Domov

- vyprávění o domově – to co je doma hezké
- kresba – dům, byt kde bydlím, můj pokoj

Škola

- poznávání naší školy a jejího okolí
- co se mi dnes ve škole líbilo, radost s osvojených poznatků – beseda

- staráme se o výzdobu ŠD, uklízíme hry
- prohlížíme staré fotografie
- cesta do školy – znalost dopravních značek

Obec Teplýšovice

- zjištění všeho co víme o naší obci
- vycházka – sledování provozu na křižovatce
- chůze po chodníku, přecházení vozovky, orientace jízdním řádu
- jízda v dopravních prostředcích – stavebnice
- vycházky po obci – významné budovy (Obecní úřad, knihovna), pomník padlým, kostel Sv. Havla, návštěva knihovny
- vycházky do okolí a hledání zajímavých míst
- na informační mapě hledáme obce sousedící s Teplýšovicemi
- děti hledají svoje bydliště – vyprávějí o něm
- hra na průvodce svým bydlištěm
- výlet do nejbližšího okolí a návštěva zajímavostí (farma koní Věřice, Kozmice – motorkářská dráha)

2/ Lidé kolem nás

Cíl:

Osvojování si zásad vhodného chování, jednání mezi lidmi, význam a podstata tolerance, seznámení se, se základními právy a povinnostmi. Seznamování se s jinými kulturami, respektování národnostních menšin.

Strategie:

Rodina

- besedujeme o nejbližší rodině (rodiče, prarodiče,.....)
- scénky, hry – povolání nejbližších (řemesla)
- četba knih, zpěv písní
- pokoušíme se sestavit rodokmen naší rodiny (rozvětvení rodiny, strýc, teta, sestřenice, bratřenci.....)
- vzpomínka na zesnulé příbuzné – památka zesnulých

Kamarádi a dospělí

- besedy o kamarádství, přátelství
- pomoc mladším a slabším – spolužáci, děti z MŠ
- kresba portrétu spolužáka, kamaráda
- vyprávíme si o správném chování k dospělým (podání ruky, kontakt očí při rozhovoru, poděkování, omluva, zdavení)
- chování chlapců k dívkám, vlídné a laskavé vystupování
- etiketa stolování – hra na restauraci ve školní jídelně
- četba, rozhovor, scénky – návštěva divadla
- hry se slovy – předčítání, jazykolamy, vyprávění nebo dramatizace pohádek, přečteného textu – rytmus, melodie řeči
- vyjádření pomocí pantomimi – hra „kufř“ – řemesla, povolání, pocity
- rozhovor o práci, činnosti, která se mi líbí, zajímá mě
- učit děti vážit si práce druhých lidí
- dokázat projevit vlastní přání
- naslouchat a tolerovat názor spolužáků
- radovat se z úspěchu svých, ale i ostatních dětí
- řešení konfliktů smířlivou cestou, neubližovat si navzájem, předcházet šikaně
- kresba zážitků vycházek, výletů, pořadů v televizi, z poslechu četby
- rozvíjení komunikace mezi žáky různých škol
- slavíme narozeniny spolužáků – malé pohoštění, diskotéka, výroba dárku pro kamaráda

Tradice a svátky

- Mikuláš
  - tradice, atributy
  - kresba a výstava prací žáků

- Vánoce
  - vzpomínka na nejbližší
  - smysl adventní doby – těšení se na Vánoce
  - obdarování příbuzných, kamarádů (výroba přání a dárečků)
  - beseda o vánočních zvycích (jaké doma dodržujeme)
  - zhotovení betlémů – různé materiály
  - výzdoba školní družiny
  - poslech a zpěv vánočních koled
  - pečení vánočního cukroví
  - příprava na vánoční jarmark, vánoční vystoupení pro veřejnost

- Velikonoce
  - četba a vyprávění o zvycích – svátky jara
  - výzdoba oken, místnosti ŠD
  - zdobení kraslic a výroba jiných velikonočních dekorací
  - pletení pomlázky
  - pečení jidášů, mazanců

- Den matek
  - výroba dáreků pro maminky
  - květinová vazba
  - příprava programu na besídku ke Dni matek – vystoupení pro veřejnost ve spolupráci s MŠ

- Den dětí
  - příprava soutěží pro ostatní spolužáky, kamarády
  - společná hra v lese, opékání buřtů

3/ Lidé a čas

Cíl:

Budování správného režimu dne a jeho dodržování, učit se hospodařit se svým časem a vážit si času ostatních (rodičů, učitelů, vychovatelů, spolužáků...), seznámení s historií obce Teplýšovice.

Strategie:

- besedy
  - o pravidelném denním režimu (povinnosti, zábava, odpočinek)
  - o důležitém dodržování času (autobusy, vlaky, letecká doprava)
  - význam dochvilnosti
  - měření času – hodiny (výroba slunečních hodin)
  - o vhodnosti využívání času (smysluplné uvolňovací aktivity)
  - trávení volného času (víkend, prázdniny....)
  - vybavení domácnosti dnes a dříve
  - běh času v obci – beseda s kronikářkou obce pí. Procházkovou
- prohlížení fotografií – jak se měníme s časem (dětství, dospělost, stáří)
- nacházení rozdílů a shodných znaků u dětí MŠ a školáků
- spolupráce dětí na přípravě týdenního plánu činnosti ŠD
- příprava kostýmů a jednotlivých center pro zápis do 1. ročníku ZŠ
- četba
  - pověstí a pohádek
  - o životě v dávných dobách
    - z kronik obce a školy
    - o hradech a zámcích
- hry
  - jednotlivé činnosti v denním režimu
  - odhad času

- dramatizace pohádek a scének z četby
- sociální hry

- výtvarné zpracování
  - ohlédnutí za prázdninami
  - co jsem si o prázdninách splnil
  - jak trávím volným čas (sám/sama, s naší rodinou)
  - příjemných a nepříjemných situací

- Státní svátky
  - 28. září – Svatý Václav, Den České státnosti
  - 28. října – Den vzniku samostatného Československého státu
  - 17. listopad – Den boje za svobodu a demokracii
  - 1. leden – Nový rok, Den obnovy samostatného Českého státu
  - 1. květen – Svátek práce
  - 8. květen – Den vítězství
  - 5. července – Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje
  - 6. července – Den upálení mistra Jana Husa

4/ Rozmanitost přírody

Cíl:

Seznámení se s proměnlivostí a rozmanitostí přírody živé i neživé. Vytvářet si základní uvědomění o ochraně přírody, naučit se prakticky využívat poznatky o ochraně přírody.

Strategie:

Vycházky spojené s pozorování přírody

- chování v přírodě – naslouchání zpěvu ptactva
- sledování přírody v jednotlivých ročních obdobích (charakteristiky a odlišnosti jednotlivých ročních období – chování ptactva a živočichů, stromy, keře, skupenství vody, aj.)
- sledování práce na polích
- pojmenování stromů, keřů, květin, trav a léčivých bylin
- sledování u nás přezimujícího ptactva na krmítkách
- vycházka ke krmelci – vánoční strom pro zvířátka
- určování stop ve sněhu

Besedy, četba, soutěže, hry

- rozpoznávání živočichů – čím se liší
- četba knih s příběhy o zvířatech žijících v lese, na poli, na dvoře, seznamování se s jejich životy
- vyprávění a četba o ptáčcích stěhovavých i přezimujících
- řízený rozhovor o chování ke zvířatům, o domácích mazlíčcích, o užitečnosti jednotlivých druhů, o rovnováze v přírodě
- sledování příběhů z přírody (CD, video)
- využití encyklopedií – poznávání chráněných živočichů
- četba a dramatizace pranostik a hádanek k jednotlivým ročním obdobím
- diskuze s dětmi o jejich péči o zvířata a rostliny
- projekt RECYKLOHRANÍ – třídění domovního odpadu
- Den Země

Vyjádření zážitků výtvarným zpracováním

- Kresba – moje nejoblíbenější zvířátko
- Skládání z papíru – zvířata, květiny
- Kresba stromů v jednotlivých ročních obdobích
- Využití přírodnin – koláže, otisky
- Stavba domečků, zahrádek z přírodniny
- Kresba na různé přírodní materiály

5/ Člověk a jeho zdraví

Cíl:

Poznání sama sebe, získat ponaučení o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci, odpovědnost za své zdraví.

Strategie:

Poznáváme své tělo

- Rozdíly mezi chlapcem a dívkou
- Části těla a jejich funkce – využití encyklopedií
- Soutěže a kvízy na téma „moje tělo“
- Hry – např. Tělo, hlava, ramena.....

Výživa a zdraví

- Beseda o otužování, o zdravém životním stylu
- Dodržování pitného režimu, stravování
- Zařazování rekreačních a odpočinkových činností
- Změny činností dle potřeb dětí
- Otužování
- Pravidelný pohyb na čerstvém vzduchu (vycházky, pohyb na školním hřišti a zahradě, sportovní klání .....
- Ujasňování si hygienických zásad (mytí rukou před jídlem, po příchodu z TV, zahrady, hřiště a WC, použití kapesníku)
- Učit se zvládat stres, hádání, křik – sebeovládání
- Usměrnování nevhodných projevů
- Návčik jednoduchého ošetření úrazu
- Telefonní volání na tísňové linky
- Návštěva zdravotního zařízení
- Péče o chrup
- Zdravé zuby

Kompetence:

K učení:

- Učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zdokonalit své výkony, klade si otázky, odpovídá, vědomosti si dává do souvislosti.
- Získané zkušenosti uplatňuje v praxi

K řešení problémů:

- Všimá si dění, problémů, klade otázka
- Při řešení užívá logických a matematických postupů
- Chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- Rozlišuje správné a chybné řešení

Komunikativní:

- Ovládá řeč
- Komunikuje bez ostychu
- Dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem
- Naslouchání

Sociální a interpersonální:

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech
- Odpovídá a nese důsledky za své činnosti
- Je citlivý, ohleduplný, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis
- Vnímá nespravedlnost, šikanu, dovede se jim bránit
- Zvládá základy sebehodnocení

Činnostní a občanské:

- Učí se plánovat, organizovat, řídit i hodnotit
- Odhaduje rizika
- K úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně
- Uvědomuje si práva svá i ostatních
- Chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí

K trávení volného času:

- Orientuje se v možnostech smysluplného trávení svého volného času
- Umí si vybrat činnost dle vlastních dispozic
- Rozvíjí své zájmy
- Umí říci „NE“ nevhodným nabídkám na využití volného času

Rizika:

Ve všech složkách výchovně vzdělávacího programu přihlížíme k individuálním schopnostem dětí, nepřetěžujeme je, nenutíme je k práci či hře za každou cenu - snažíme se najít náhradní řešení, k jejich povaze, fyzickým schopnostem a zálibám. Do měsíčního plánu zařazujeme oblíbené hry dětí, volíme aktuální témata (různé svátky, výročí, lidové tradice), dbáme na pravidelné střídání všech složek. Také děti se mohou na skladbě programu podílet (rozhodnou společně, jakou hru si zahrají, na jaké téma budou malovat, přinesou si kazetu s oblíbeným filmem či vyprávěním apod.).

Při sestavování plánů se řídíme rozvrhem dětí a skladbou dětí ve školní družině.

Musíme také počítat se změnou programu (onemocnění vychovatelky, změna rozvrhu hodin, návštěva divadelního představení - pozdní příchod..). Ve školní družině by se měly děti odreagovat (společenské hry, hračky, stavebnice, sportovní aktivity), odpočinout si (poslech četby, audiokazety, kreslení, prohlížení časopisů), ale mohou se také zapojit do práce v různých zájmových kroužcích dle svých zálib: keramika, základy ručních prací „šikovné ruce“, práce na počítači, sportovní aktivity, kroužek stolních her. Děti se také ve školní družině rády podílí na výzdobě prostor školy.

Pedagogickou činnost a práci vychovatelkám - velice stěžuje malý prostor pro jejich práci. Děti jsou v družině velice krátkou dobu a přichází postupně. Některé děti ještě po obědě odchází do ZUŠ, čímž je veškerá organizovaná činnost ve školní družině značně komplikována. Vychovatelka nemůže čekat se zájmovou činností na všechny žáky, proto začíná s motivací pouze u některých, ostatní přichodzí žáci jsou motivováni již prací svých spolužáků. Také pro hodnocení práce dětí je velice malý prostor. Často se stává, že se práce nedokončují za jeden den.

Některým dětem zaberou činnosti i více hodin, proto závěrečné hodnocení probíhá spíše individuálně. Nikdy vychovatelka dítě do práce ani do zájmové činnosti nenutí, pokud dítě projeví zájem si odpočinout a věnovat se odpočinku nebo nějaké hře, má prostor.

K práci s žáky se využívají i učebny a venkovní hřiště.

5 EVALUACE

- individuální – denní – zajímá nás, zda jsme dosáhly cílů, jak hra obohatila děti, jak se děti zapojily, poskytujeme příležitosti k volbě činnosti, odpočinku; v každém výkonu chceme nalézt alespoň dílčí zdařilou část nebo postup; zaměřujeme se na ocenění hlavně snahy a správného postupu s ohledem na možnosti dítěte před konečným výsledkem (součástí je i evaluace vnitřní – průběžné sebehodnocení vychovatelky a její práce)
- týmová - za větší časový celek – období (školní rok)
  - podle činností nebo akcí, které jsme prováděly (průběžně)
- hodnotíme podle zkušeností s uplatňováním jednotlivých činností a akcí (dle ročního plánu akcí ŠD) - po ověření v praxi provádíme doplnění, úpravy, změny; hledáme nové metody, nové aktivity
- výchovnou práci v ŠD sleduje a hodnotí také ředitel školy
- důležitá je pro nás také zpětná vazba (děti, rodiče, snažíme se o spolupráci s rodiči)

Poznámky k ŠVP ŠD " Jak správně jít životem":

